מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- לזהות חלקי דיבר ולהתאים שם תואר לשם עצם
- להבחין בין צירופי סמיכות, שייכות ותואר הפועל
- לתרגל משלב לשוני ומבנה כתיבת פסקת טיעון

גרסה רגילה – כל הפריטים.

חלק א׳ – חלקי הדיבר וההתאמה

1. ב – פועל
2. א – מין, מספר ויידוע
3. א – בית ספר
4. ב – ביתי
5. א – איך נעשתה הפעולה

חלק ב׳ – נכון או לא נכון

1. לא נכון – בצירוף סמיכות הנסמך בא ראשון ואחריו הסומך
2. נכון – משלב גבוה מתאים לכתיבה תקנית ורשמית
3. נכון – עובדה ניתנת לאימות, בניגוד לדעה
4. נכון – זהו המבנה שמשווה בין נושאים או רעיונות

חלק ג׳ – השלימו את המילה החסרה

1. סומך
2. דיבורי
3. שיחה
4. איך
5. ספרי

חלק ד׳ – התאימו מושג להסבר

- 1 – ה (מילה שמציינת אדם, חיה, דבר או רעיון)
- 2 – ד (מילה שמתארת את שם העצם)
- 3 – א (צירוף של שני שמות עצם, הראשון נסמך)
- 4 – ג (מילה שמתארת איך נעשית הפעולה)
- 5 – ב (רמת השפה בהתאם למצב ולקהל)

חלק ה׳ – סדר נכון לכתיבת פסקת הסבר

1. כתבו משפט פתיחה שמציג את הנושא
2. הוסיפו פרטים ודוגמאות התומכים בנושא
3. סדרו את הרעיונות בסדר הגיוני
4. כתבו משפט סיום שמסכם את הפסקה

חלק ו׳ – כתיבה והבעה

1. עובדה אפשר לבדוק אם היא נכונה, ודעה מבטאת רגש או עמדה אישית

כרטיס יציאה – מה לחפש

- סמיכות היא צירוף שני שמות עצם, שייכות מראה למי שייך דבר
- משלב גבוה - לשון רשמית, משלב דיבורי - לשון יומיומית
- פתיחה, פירוט וסיום

טיפים להפעלה:

- אפשר לבצע את חלק ההתאמה בעבודה בזוגות לפני המענה האישי
- כדאי לדגום דוגמה אחת לכל סוג צירוף על הלוח לפני התרגול העצמאי
- בחלק הכתיבה מומלץ לקרוא דוגמה אחת בקול לפני שהתלמידים כותבים

דף תרגול: מערכת הצורות ואוצר מילים – כיתות ז׳–ח׳

דף התלמיד/ה רגיל

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בדף זה נתרגל יחד את עולם הצורות בלשון העברית - חלקי הדיבר, סמיכות, שייכות ותואר הפועל - וגם נתרגל כתיבת פסקת הסבר וטיעון, לצד אוצר מילים ומשלב.

1 חלק א׳ – חלקי הדיבר וההתאמה

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. לאיזה חלק דיבר שייכת המילה 'רץ' במשפט 'הילד רץ מהר'?

(א) שם עצם (ב) פועל (ג) שם תואר (ד) מילת יחס

2. במשפט 'ילדה חכמה', באיזו תכונה שם התואר מתאים לשם העצם?

(א) מין, מספר ויידוע (ב) זמן הפעולה (ג) גוף הפועל (ד) מילת היחס

3. איזה צירוף הוא צירוף סמיכות?

(א) בית ספר (ב) בית גדול (ג) בית יפה (ד) בית ירוק

4. איזה ביטוי מבטא שייכות חבורה?

(א) הבית שלי (ב) ביתי (ג) הבית של דן (ד) בית גדול

5. על איזו שאלה עונה תואר הפועל?

(א) איך נעשתה הפעולה (ב) מי ביצע אותה (ג) מה הנושא (ד) כמה אנשים היו

2 חלק ב׳ – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	בצירוף סמיכות הסומך בא לפני הנסמך	☐	☐
2	משלב גבוה משמש בדרך כלל בכתיבה רשמית	☐	☐
3	עובדה היא טענה שאפשר לבדוק אם היא נכונה	☐	☐
4	מבנה השוואה בטקסט עיוני משמש להצגת דמיון והבדלים בין שני דברים	☐	☐

3 חלק ג׳ – השלימו את המילה החסרה

השלימו את המילה החסרה.

1. צירוף הסמיכות מורכב מנסמך ומ _____

2. משלב _____ משמש בשיחה יומיומית בין חברים

3. הניב 'שבר את הקרח' פירושו לפתוח _____ בנעימות

4. תואר הפועל 'מהר' עונה על השאלה _____

5. בשייכות חבורה הביטוי 'הספר שלי' הופך ל-' _____ '

4 חלק ד' – התאימו מושג להסבר

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. שם עצם	___	**א.** צירוף של שני שמות עצם, הראשון נסמך
2. שם תואר	___	**ב.** רמת השפה בהתאם למצב ולקהל
3. סמיכות	___	**ג.** מילה שמתארת איך נעשית הפעולה
4. תואר הפועל	___	**ד.** מילה שמתארת את שם העצם
5. משלב	___	**ה.** מילה שמציינת אדם, חיה, דבר או רעיון

5 חלק ה' – סדר נכון לכתיבת פסקת הסבר

מספרו את השלבים לפי הסדר הנכון (1, 2, 3...).

☐	כתבו משפט פתיחה שמציג את הנושא
☐	סדרו את הרעיונות בסדר הגיוני
☐	כתבו משפט סיום שמסכם את הפסקה
☐	הוסיפו פרטים ודוגמאות התומכים בנושא

6 חלק ו' – כתיבה והבעה

ענו בקצרה.

1. הסבירו במילים שלכם מה ההבדל בין עובדה לדעה, ותנו דוגמה אחת לכל אחת

כרטיס יציאה

מהו ההבדל בין סמיכות לשייכות?

תנו דוגמה למשלב גבוה ולמשלב דיבורי

מהם שלושת חלקי פסקת ההסבר?

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀